

**POWIAT
ZAMOJSKI**

Powiat Zamojski

mini

PRZEWODNIK - GUIDE BOOK

**POWIAT
ZAMOJSKI**

Powiat Zamojski

mini

PRZEWODNIK - GUIDE BOOK

Wydawca
Publisher

Starostwo Powiatowe w Zamościu

ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość
tel. 84 53 00 911
www.powiatzamojski.pl
e-mail: starostwo@powiatzamojski.pl

Tekst Agnieszka Szykuła-Żygawska
Text Starostwo Powiatowe w Zamościu

Korekta Anna Rudy
Proofreading

Tłumaczenia Małgorzata Linek
Translation

Mapy Krzysztof Wojciechowski
Maps Tomasz Mazur

Skład i łamanie Tomasz Mazur
Typesetting Starostwo Powiatowe w Zamościu
and text makeup

Zdjęcie na okładce Żoła,
Photograph on the cover Dariusz Jankowski

Autorzy fotografii Małgorzata Bielecka
Authors Agnieszka Szykuła-Żygawska
of photographs Małgorzata Grabek
Ewelina Anna Piskorek
Radosław Mastowski
Radosław Miazek
Dariusz Jankowski

Publikacja stanowi fragment albumu „Powiat Zamojski”.

Druk i oprawa Drukarnia ZAMDRUK
Printing Skokówka, ul. Ogrodnicza 34, 22-400 Zamość
and binding tel. 84 639 27 97
zamdruk@op.pl
www.drukarniazamosc.pl

Zamość 2024

Puszczyc. Fot. Agnieszka Szykuła-Żygawska
Tawny owl. Photo by Agnieszka Szykuła-Żygawska

WSTĘP
INTRODUCTION 5

WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE
NATURE AND LANDSCAPES 6 i 22

SZLAKI TURYSTYCZNE
TOURIST ROUTES 18

Starostwo Powiatowe w Zamościu

ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość

www.powiatzamojski.pl

e-mail: starostwo@powiatzamojski.pl

Starosta Zamojski
Zamość County
Manager

Stanisław
Grzeško

Szanowni

Państwo,

Z przyjemnością oddaję w Państwa ręce przewodnik po Powiecie Zamojskim. Publikacja bogata jest w zdjęcia ilustrujące walory środowiska przyrodniczego, skarby kultury oraz najciekawsze zakątki powiatu.

Największymi naszymi atutami są nieskażone środowisko, czyste powietrze, piękny, zróżnicowany krajobrazowo, lesisty teren Roztocza – Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Roztocze” (który został wpisany w 2019 roku na listę Rezerwatów Biosfery UNESCO), oraz dostępność komunikacyjna obszarów turystycznych i uzdrowiskowych. Inwestycje w rozwój infrastruktury drogowej przyczyniają się do rozwoju rolniczego, gospodarczego i turystycznego Powiatu Zamojskiego.

Mam nadzieję, że publikacja wzbudzi zainteresowanie potencjałem społecznym oraz utrwali w pamięci piękno Ziemi Zamojskiej, tym samym zachęcając do spędzenia wolnego czasu w otoczeniu unikalnej przyrody.

Ladies

and Gentlemen,

It is with pleasure that I would like to present you with an guide about Zamość County. The publication is rich in photographs illustrating the assets of the natural environment, cultural treasures and the most interesting corners of the county.

Our greatest assets are the unpolluted environment, clean air, the beautiful, landscape-diverse, wooded area of the Roztocze District – the “Roztocze” Cross-Border Biosphere Reserve (entered on the UNESCO list of Biosphere Reserves in 2019) and the transport accessibility of tourist and spa areas. Investment in the development of road infrastructure contributes to agricultural, economic and tourist development of Zamość County.

I hope that this publication will arouse interest in the social potential and preserve the beauty of the area, thus encouraging visitors to spend their free time surrounded by unique nature.

5

Wstęp
Introduction

Walory

przyrodnicze i krajobrazowe

Powiat zamojski geograficznie przynależy do dwóch makroregionów: Roztocza i Wyżyny Lubelskiej. Jej częścią są Działy Grabowieckie z głębokimi wąwozami lessowymi, garbami kredowymi, lasami grabowymi i bukowymi, urozmaicone przez połacie pagórkowatych pól, rozciągające się na północy powiatu. Jego środkowa część leży na Padole Zamojskim, który także stanowi część Wyżyny Lubelskiej, a część południowa i zachodnia – na Roztoczu. Lessowe Roztocze Zachodnie oddziela od Środkowego, wapienno-piaskowego, rzeka Wieprz. Rosną tu lasy jodłowe, buczyny karpackie i bory sosnowe. Najwięcej lasów jodłowych występuje w okolicach Zwierzynca, a sosnowych – w okolicach Krasnobrodu. Na Roztoczu Zachodnim przeważają lasy liściaste. Najwyższym wzniesieniem powiatu jest roztoczańska góra Czerkies. Ma wysokość 364 m n.p.m.

W 1974 roku utworzono Roztoczański Park Narodowy. W jego granicach wyznaczone są obszary ochrony ścisłej. Objęto nią malownicze tereny Bukowej Góry i Czerkiesu, a także Nart, Jarugi i Międzyrzeki. Najczęściej występują w parku bór jodłowy i buczyna karpacka. Rosną w nim: buki, graby, dęby, wiązy, klony, jawory, lipy. W lasach i nad wodami występują orlik krzykliwy i bocian czarny, a stawy Echo są miejscem gniazdowania ptaków wodnych: perkozów, kurek wodnych i dzikich kaczek. Z gadów można spotkać żmiję, zaskrońca i gniewosza plamistego.

Spośród ponad 100 gatunków unikatowych roślin 40 jest prawnie chronionych. Rosną w parku: śnieżyczka przebiśnieg, wawrzynek wilczylek, zawilec wielokwiatowy, naparstnica zwyczajna, owadożerne rościsłki oraz kilkanaście gatunków storczyków z najpiękniejszym z nich – obuwikiem pospolitym. Z ssaków żyją: jelenie, sarny, dziki i lisy, wilki, kuny leśne i borsuki oraz bobry. Od 1982 roku nad stawami Echo egzystują koniki polskie – potomkowie dzikich tarpanów.

W 1988 roku powstał Krasnobrodzki Park Krajobrazowy z przewagą lasów jodłowo-bukowych. Trzy lata później utworzono Szचेbrzeszyński Park Krajobrazowy z urozmaiconą lessowymi wąwozami rzeźbą terenu oraz gęstą siecią stromych jarów. W jego południowo-zachodniej części znajduje się torfowisko z gatunkami chronionymi: rościsłką okrągłolistną i wierzbą borówkolistną. Natomiast w 1995 roku założono

Nature

and landscapes

Zamość County geographically belongs to two macro-regions: the Roztocze District and Wyżyna Lubelska. Its part is Działy Grabowieckie with deep loess gorges, chalk humps, hornbeam and beech forests, diversified by stretches of hilly fields, extending in the north of the county. Its central part lies on Padół Zamojski, which also forms part of Wyżyna Lubelska, while the southern and western parts lie on the Roztocze District. The loess Western Roztocze is separated from the Middle, limestone-sand Roztocze District by the Wieprz river. Fir forests, Carpathian beech forests and pine forests grow here. The largest number of fir forests can be found near Zwierzyniec and pine forests near Krasnobród. In Western Roztocze District, deciduous forests predominate. The highest hill in the area is mount Czerkies – it is 364 m above sea level.

Roztoczański Park Narodowy was established in 1974. On its territory, areas of strict protection are designated. It covers the picturesque areas of Bukowa Góra and Czerkies, as well as Nart, Jaruga and Międzyrzeka. Fir forest and Carpathian beech forest are most common in the park. Beech, hornbeam, oak, elm, maple, sycamore and lime trees grow there. In the woods and by the waters, there are lesser spotted eagles and black storks and "Echo" ponds are a nesting place for water birds: grebes, water hens and wild ducks. Reptiles include the adder, grass snake and smooth snake.

From among more than 100 species of unique plants, 40 are legally protected. The park is home to snowdrops, wolfsbane, multifloral anemones, foxglove, insectivorous sundews and several species of orchids, including the most beautiful of them – the common lady's slipper. Of the mammals, there are deer, roe deer, wild boar and foxes, wolves, martens and badgers, and beavers. Since 1982 Polish ponies – descendants of wild tarpans – have lived at "Echo" ponds.

In 1988, Krasnobrodzki Park Krajobrazowy was established with a predominance of fir and beech forests. Three years later, Szचेbrzeszyński Park Narodowy was established, with its varied loess ravines and dense network of steep ravines. In its south-western part there is a peat bog with protected species: sundew round-leaved and willow bilberry. Skierbieszowski Park Krajobrazowy with the Broczówka

Skierbieszowski Park Krajobrazowy z rezerwatem Broczówka, w którym chronione są rośliny stepowe. Ponadto występują tu drzewostany buczyny, wiązu górskiego, jaworu i lipy drobnolistnej, w runie leśnym rośnie wawrzynek wilczczyko.

Na malownicze źródła można się natknąć w okolicach Radezczyń i Zaporze. Ponadto w powiecie zamojskim wyznaczono wiele rezerwatów przyrody. Do leśnych zalicza się rezerваты Święty Roch i Debry, do stepowych – Łabunie, Broczówkę, Rogów, do faunistycznych, których osobliwością jest suszał perełkowany – Hubale, Wygon Grabowiecki i Popówkę.

W 2019 roku Roztocze dołączyło do elitarniej grupy Rezerwatów Biosfery UNESCO. Do Światowej Sieci Rezerwatów Biosfery zostały wpisane zarówno jego polska część, jak i mniejsza ukraińska. Rezerwat po polskiej stronie zajmuje 297 tys. ha i zlokalizowany jest między innymi na terenie powiatu zamojskiego.

reserve was established in 1995, where steppe plants are protected. In addition, there are stands of beech, mountain elm, sycamore and small-leaved lime and wolfsbane grows in the undergrowth.

Picturesque springs can be found near Radezczyń and Zaporze. In addition, a number of nature reserves have been designated in Zamość County. Forest reserves include Święty Roch and Debry, steppe reserves – Łabunie, Broczówka, Rogów and fauna reserves, the peculiarity of which is the pearl mussel – Hubale, Wygon Grabowiecki and Popówka.

In 2019 the Roztocze district joined the elite group of UNESCO Biosphere Reserves. Both its Polish part and the smaller Ukrainian part have been included in the World Network of Biosphere Reserves. The reserve on the Polish side covers 297,000 hectares and is located, among others, in Zamość County.

Aster gawędka zakwita na przełomie czerwca i lipca, a kwitnie do października. Znany z ogródków, w stanie naturalnym jest pod ścisłą ochroną.

Fot. Małgorzata Bielecka

The chatelaine aster blooms in late June/early July and continues to flower until October. Known from gardens, in its natural state it is under strict protection.

Photo by Małgorzata Bielecka

Bagno zwyczajne rośnie w mokrych lasach, przy wodach, na mokradłach. Roślina o silnym zapachu, trująca.
Fot. Małgorzata Bielecka

Common swamp grows in wet forests, near water, in swamps. A strong-smelling, poisonous plant.
Photo by Małgorzata Bielecka

8

Kosaciec bezlistny – uroczy, a przy tym mało wymagający gatunek byliny. Rośnie na suchych murawach zarówno o podłożu lessowym, jak i na wapieniu, często w skalistych miejscach.

Fot. Małgorzata Bielecka

Leafless scythe – a lovely, yet undemanding perennial species. It grows in dry grasslands on both loess and limestone substrates, often in rocky places.

Photo by Małgorzata Bielecka

Głowienka wielokwiatowa to wdzięczna, urokliwie kwitnąca bylina. Ma małe wymagania – rośnie w świetlistych lasach i na suchych łąkach. Tworzy dywanowe zakątki.
Fot. Małgorzata Bielecka

The large-flowered cephalopod is a graceful, charming flowering perennial. It has low requirements – grows in light woods and dry meadows. It forms carpet-like corners.

Photo by Małgorzata Bielecka

Lilia wodna nazywana arcydziełem przyrody,
dziko rosnąca jest w naszym kraju pod ochroną.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

The water lily, called a masterpiece of nature,
growing wild is under protection in our country.
Photo by Ewelina Anna Piskorek

Koniczyna
długokłosa
tworzy obszerne
kępy sztywnych,
rozgałęzionych
pędów. Najlepiej
rośnie na suchych
murawach.
Fot. Małgorzata
Bielecka

Long-stemmed
clover forms
extensive clumps
of stiff, branching
stems. It grows
best in dry
grasslands.
Photo by
Małgorzata Bielecka

Miłek wiosenny to jedna z najwcześniej kwitnących wiosennych bylin.

Fot. Małgorzata Bielecka

Spring lovage is one of the earliest flowering spring perennials.

Photo by Małgorzata Bielecka

Miodunka miękkowłosa stanowi ważny nektarowy pożytek dla dzikich zapylaczy na początku sezonu. W naturze rośnie na obszarze od Europy, przez Azję Środkową i Syberię, po Czukotkę. Uprawiana także jako roślina ozdobna.

Fot. Małgorzata Bielecka

The soft-fleshed honeybush provides an important nectar forage for wild pollinators early in the season. In the wild, it grows from Europe through Central Asia and Siberia to Chukotka. It is also grown as an ornamental plant.

Photo by Małgorzata Bielecka

10

Walory przyrodnicze i krajobrazowe
Nature and landscapes

Mieczyk dachówkowaty występuje w całej Polsce, głównie na wilgotnych łąkach i w górach. Osiąga około 1 metra wysokości.

Fot. Małgorzata Bielecka

Swordtail occurs throughout Poland, mainly on wet meadows and in the mountains. It reaches about 1 metre in height.

Photo by Małgorzata Bielecka

Obuwik pospolity rośnie głównie na glebach wapiennych i próchnicznych w zaroślach i lasach, szczególnie w buczynach i grądach. Znosi duże zacienienie. To najefekowniejczy storczyk spośród polskich gatunków. Jego okazałe kwiaty pachną wanilią.

Fot. Małgorzata Bielecka

The common hermaphrodite grows mainly on calcareous and humus soils in scrub and woodland, especially in beech and oak-hornbeam. It tolerates a lot of shade. It is the most attractive orchid among Polish species. Its magnificent flowers are vanilla-scented.

Photo by Małgorzata Bielecka

Oman wąskolistny – gatunek rośliny z rodziny astrowatych. Jest niewymagający i łatwy w uprawie, wykazuje bardzo dużą odporność na mrozy i susze.

Fot. Małgorzata Bielecka

Narrow-leaved mane – a species of plant in the Asteraceae family. It is undemanding and easy to grow, showing very high frost and drought resistance.

Photo by Małgorzata Bielecka

Przyłuszczka ma niewielkie, przecudnej urody kwiaty. Jest odporna na mróz, lubi gleby gliniaste, próchnicze. Jest rośliną trującą.
Fot. Małgorzata Bielecka

The hellebore has small, exquisitely beautiful flowers. It is frost resistant and likes loamy, humus soils. It is a poisonous plant.
Photo by Małgorzata Bielecka

Storczyk kukawka
– tę roślinę
można spotkać
głównie na silnie
naświetlonych
wapiennych
murawach.
Fot. Małgorzata
Bielecka

Cuckoo orchid
– this plant
can mainly be
found on strong
sunny calcareous
grasslands.

Photo by
Małgorzata Bielecka

Wawrzynek wilczelyko ma piękne, wyraziście
pachnące kwiaty. Rozwija je jako jeden z pierwszych
krzewów zakwitających wiosną.
Fot. Małgorzata Bielecka

The bay laurel has beautiful, distinctively scented
flowers. It develops them as one of the first shrubs
to flower in spring.
Photo by Małgorzata Bielecka

Zawilec gajowy – wiosenny przysmak saren.
Rośnie w półcieniu, preferuje raczej żyzne gleby.
Fot. Małgorzata Bielecka

Grove anemone – a springtime delicacy for deer.
Grows in partial shade and prefers rather fertile soils.
Photo by Małgorzata Bielecka

Żywiec gruczołowaty to bylina z kruchym, mięsistym kłączem. Wymaga gleby próchnicznej i wilgotnej oraz ocienionego stanowiska.
Fot. Małgorzata Bielecka

Glandular ryegrass is a perennial with a tender, fleshy rhizome. It requires humus and moist soil and a shady position.
Photo by Małgorzata Bielecka

Bażant. Samce tych ptaków są bardzo okazałe, mają wyraźną, bogatą strukturę upierzenia, ciemną głowę w zielonkawogranatowym odcieniu i czerwone okolice oka i dzioba.

Fot. Małgorzata Bielecka

Pheasant. The males of these birds are very impressive, they have a distinct, rich plumage structure, a dark head with a greenish-brown tinge and red around the eye and beak.

Photo by Małgorzata Bielecka

Bączek to jedna z najmniejszych czapli na świecie. Zamieszkuje także Eurazję, Afrykę i Australię.

Fot. Małgorzata Bielecka

The bittern is one of the smallest herons in the world. It also inhabits Eurasia, Africa and Australia.

Photo by Małgorzata Bielecka

Bocian biały z powodzeniem mógłby być symbolem naszego kraju. Co czwarty na świecie ptak tego gatunku gniazduje w Polsce. Średnia długość życia bociana wynosi 8-9 lat.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

The white stork could easily be the symbol of our country. Every fourth bird in the world of this species nests in Poland. The average life expectancy of a stork is 8-9 years.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Bocian czarny jest trochę mniejszy od bociana białego. Ponadto w odróżnieniu od swego bliskiego krewnego, który wije gniazda na drzewach i budynkach, zamieszkuje lasy.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

The black stork is slightly smaller than the white stork. Furthermore, unlike its close relative, which nests in trees and buildings, it inhabits forests.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Czajka – ptak wielkości gołębia, ze swoim czarno-białym upierzeniem stanowi jeden z najbardziej charakterystycznych elementów polskiego krajobrazu rolniczego.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The lapwing, a bird the size of a pigeon, with its black and white plumage is one of the most characteristic elements of Polish agricultural landscape.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

16

Walory przyrodnicze i krajobrazowe
Nature and landscapes

Czajka siwa – gatunek żarłoczny, o szerokim spektrum pokarmowym. Zdarza się, że ofiarami czajki padają ptaki i ryby o wielkości nawet 25 centymetrów.
Fot. Małgorzata Bielecka

The grey heron – a voracious species with a wide food spectrum. Sometimes heron prey includes birds and fish up to 25 cm in size.
Photo by Małgorzata Bielecka

Jeleń szlachetny. Samiec (byk) jest większy od samicy (łani). Wiosną zrzuca charakterystyczne okazałe poroże.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

Red deer. The male (bull) is larger than the female (doe). In spring it sheds its characteristic impressive antlers.
Photo by Ewelina Anna Piskorek

Dzięcioł duży ma wszystkie cechy najbardziej charakterystyczne dla dzięciołów: mocny, dłutowaty dziób, szeroko rozstawione palce u nóg, sztywne pióra w ogonie, służące jako podpory podczas kucia, oraz długi język z zadziorkami, przystosowany do wyciągania larw owadów żyjących pod korą drzew.
Fot. Małgorzata Grabek

The great spotted woodpecker has all the features most characteristic of woodpeckers: a strong, chisel-shaped beak, widely spaced toes, stiff feathers in the tail to serve as supports when forging, and a long tongue with barbels, adapted for picking out insect larvae living under the bark of trees.
Photo by Małgorzata Grabek

Szlaki

turystyczne

SZLAKI TURYSTYCZNE PIESZE

Szlak centralny (niebieski):

Bełżec-Zwierzyniec-Radecznicza-Szastarka

Szlak im. Władysławy Podobińskiej (zielony):

Zamość-Krasnobród-Susiec

Szlak krawędziowy (czerwony):

Zwierzyniec-Górecko Kościelne-Józefów-Susiec,

Szlak partyzancki (czerwony):

Szperówka-Szczebrzeszyn-Krasnobród-Krynice,

Szlak im. Aleksandry Wachniewskiej (zielony):

Zwierzyniec-Szewnia Dolna-Bondyrz-Górecko

Kościelne-Tereszpol Kukiełki-Florianka,

Szlak po Działach Grabowieckich (zielony):

Kornelówka-Łaziska-Skierbieszów-Wierzba,

Szlak roztoczański (żółty):

Zwierzyniec-Biłgoraj-Bodaczów

ŚCIEŻKI SPACEROWE

Przez rezerwat Świąty Roch w Krasnobrodzie (niebieska)

Podklasztor-Szur (żółta)

ŚCIEŻKI POZNAWCZE

Ścieżka na Bukowej Górze: Ośrodek

Edukacyjno-Muzealny RPN-Sochy

Ścieżka na Piaseczną Górę: stawy Echo Ośrodek

Edukacyjno-Muzealny RPN

Ścieżka historyczno-przyrodnicza do Wzgórz Polak

Ścieżka historyczno-przyrodnicza do Wojdy

Ścieżka Aleja Aleksandry Wachniewskiej

SZLAKI KAJAKOWE

Szlak wodny na Wieprzu: Obroc-Zwierzyniec-Szczebrzeszyn-Nielisz

I etap: Obroc-Zalew Rudka w Zwierzyniu

II etap: Zalew Rudka-Bagno-Turzyniec

III etap: Turzyniec-Mostek pstrągowy pod Żurawnicą

IV etap: Mostek pstrągowy pod Żurawnicą-Stary Diabelski Młyn

V etap: Stary Diabelski Młyn-Szczebrzeszyn

VI etap: Szczebrzeszyn-Klemensów-Michalów-Deszkowice-Nielisz

SZLAKI JEŹDZIECKIE

Szlak roztoczański: Wólka Wieprzecka-Bondyrz-Senderki

Szlak ułański: Wólka Wieprzecka-Wychody-Mokre-Żdanów-Białowola-Wierzchowiny-Skaraszów-Stadnina Koni „Tarka”

SZLAKI ROWEROWE

Szlak rowerowy „Na Figarnię”: Krasnobród Podklasztor-Majdan Wielki-Nowa Wieś-Husiny

– Róża-Łuszczacz-Figarnia-Krasnobród

Szlak rowerowy „Sztolnie na wzgórzu Hołda”:

Krasnobród-rez. „Św. Roch”-Lasowce –

Stanisławów-Kolonia Husiny-Krasnobród

Szlak rowerowy „Pętla jakubowicka”:

Krasnobród-rezerwat „Św. Roch”-Hutki –

uroczysko Belfont-Krasnobród

Trasa rowerowa: Krasnobród-Hutki-

Malewsczyzna-Wólka Husińska

Ścieżka rowerowa: Zwierzyniec-Florianka

Szlak rowerowy „Na skraju Roztocza”: Płoskie-

Lipsko-Białowola-Skokówka

Szlak rowerowy „Nad Wieprzem”: Nielisz-Staw

Noakowski

Szlak rowerowy „Nad zalewem”: Nielisz-

Michalów-Nielisz

Centralny szlak rowerowy Roztocza (I etap:

Kraśnik-Zwierzyniec; **II etap:** Zwierzyniec –

Hrebenne; **III etap:** Hrebenne-Lwów)

Przebieg:

Kraśnik-Szastarka-Batorz-Zdziłowice –

Otrocz-Chrzanów-Goraj-Hosznia Ordynacka

– Radecznicza-Zaburze-Dzielce-Szczebrzeszyn

– Kawęczyn-Topólcza-Bagno Zwierzyniec-Sochy

– Tereszpol-Górecko Stare-Jezor Tarnowski

– Józefów-Hamernia-Łosiniec-Bełżec-Lubycza

Królewska-Hrebenne-Lwów

SZLAKI ŁĄCZNIKOWE

Szlaki oznaczone kolorem czarnym:

Zwierzyniec-Turzyniec-Lipowiec

Józefów-Potok-Senderki

Krasnobród-Husiny-Ciotusza Stara-Majdan

Sopocki-Nowiny

Tourist

routes

HIKING TRAILS

Szlak Centralny (blue): Bełżec-Zwierzyniec-Radecznicza-Szastarka

Szlak im. Władysławy Podobińskiej (green): Zamość-Krasnobród-Susiec

Szlak Krawędziowy (red): Zwierzyniec-Górecko-Kościelne-Józefów-Susiec,

Szlak Partyzancki (red): Szperówka-Szczebrzeszyn-Krasnobród-Krynice,

Szlak im. Aleksandry Wachniewskiej (green): Zwierzyniec-Szewnia Dolna-Bondyż-Górecko-Kościelne-Tereszpol-Kukielki-Florianka,

Szlak po Działach Grabowieckich (green): Kornelówka-Łaziska-Skierbieszów-Wierzba,

Szlak Rزتoczański (yellow): Zwierzyniec-Biłgoraj-Bodaczów

WALKING PATHS

Przez rezerwat Św. Roch in Krasnobród (blue)
Podklasztor-Szur (yellow)

EDUCATIONAL PATHS

Ścieżka na Bukowej Górze Ośrodek Edukacyjno-Muzealny RPN-Sochy

Ścieżka na Piaseczną Górę Stawy "Echo" Ośrodek Edukacyjno-Muzealny RPN

Ścieżka historyczno-przyrodnicza to Wzgórza Polak

Ścieżka historyczno-przyrodnicza to Wojda
Ścieżka Aleja Aleksandry Wachniewskiej

CANOE ROUTES

Szlak wodny na Wieprzu: Obroc-Zwierzyniec – Szczebrzeszyn-Nielisz

I etap: Obroc-Zalew Rudka w Zwierzynicy

II etap: Zalew Rudka-Bagno-Turzyniec

III etap: Turzyniec-Mostek pstrągowy pod Żurawnicą

IV etap: Mostek pstrągowy pod Żurawnicą-Stary Diabelski Młyn

V etap: Stary Diabelski Młyn-Szczebrzeszyn

VI etap: Szczebrzeszyn-Klemensów-Michalów – Deszkowice-Nielisz

EQUESTRIAN TRAILS

Szlak roztockański Wólka Wieprzecka-Bondyż – Senderki

CAVALRY ROUTE

Wólka Wieprzecka-Wychody-Mokre-Żdanów – Białowola-Wierzchowiny-Skaraszów-Stadnina Koni "Tarka"

CYCLING ROUTES

Szlak rowerowy "Na Figarnię" Krasnobród Podklasztor-Majdan Wielki-Nowa Wieś-Husiny – Róża-Łuszczacz-Figarnia-Krasnobród

Szlak rowerowy "Sztolnie na wzgórzu Hołda" Krasnobród-rez. "Św. Roch"-Lasowce – Stanisławów-Kolonia Husiny-Krasnobród

Szlak rowerowy "Pętla jakubowicka" Krasnobród-rezerwat "Św. Roch"-Hutki – uroczysko Belfont-Krasnobród

Trasa rowerowa Krasnobród-Hutki – Malewsczyzna-Wólka Husińska

Ścieżka rowerowa Zwierzyniec-Florianka

Szlak rowerowy "Na skraju Roztocza" Płoskie – Lipsko-Białowola-Skokówka

Szlak rowerowy "Nad Wieprzem" Nielisz-Staw Noakowski

Szlak rowerowy "Nad zalewem" Nielisz – Michalów-Nielisz

Centralny szlak rowerowy Roztocza (I stage: Kraśnik-Zwierzyniec; **II stage:** Zwierzyniec – Hrebenne; **III stage:** Hrebenne-Lwów)

Route: KRAŚNIK-Szastarka-Batorz-Zdziłowice – Otrocz-Chrzanów-Goraj-Hosznia Ordynacka – Radecznicza-Zaburze-Dzielce-Szczebrzeszyn – Kawęczyn-Topólca-Bagno Zwierzyniec-Sochy – Tereszpol-Górecko Stare-Jęzow Tarnowski – Józefów-Hamernia-Łosiniec-Bełżec-Lubycza Królewska-Hrebenne-LWÓW.

LIAISON ROUTES

Marked in black

Zwierzyniec-Turzyniec-Lipowice Józefów-Potok-Senderki

Krasnobród-Husiny-Ciotusza Stara-Majdan Sopocki-Nowiny

Powiat zamojski / Zamość County

0 2 4 6 8 10 km

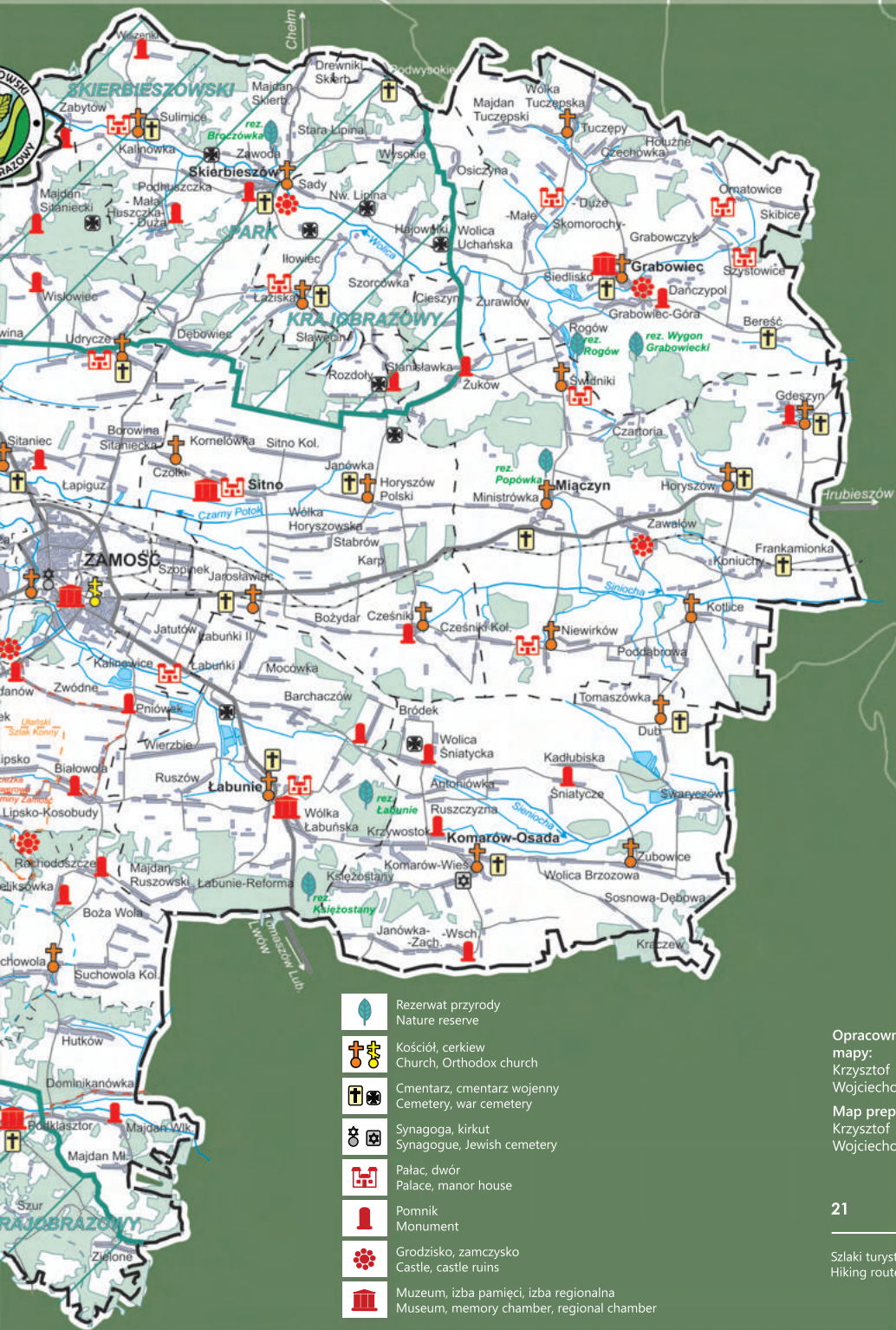

- Granica powiatu / County border
- Granica gminy / Commune border
- Droga / Road
- Linia kolejowa / Railway line
- Miejscowość / Town/village
- Ciek wodny / Watercourse
- Teren leśny / Forest area
- Park narodowy / National park
- Park krajobrazowy / Landscape park
- Szlaki piesze (główne) / Hiking trails (major)
- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo / Green Velo Eastern Cycling Route
- Centralny Szlak Rowerowy Roztocza / Central Cycling Route of Roztocze

20

Szlaki turystyczne
Hiking routes

Opracowanie
 mapy:
 Krzysztof
 Wojciechowski

Map preparation:
 Krzysztof
 Wojciechowski

Historia koników polskich jest związana z tarpanem, którego uważa się za dzikiego przodka konia domowego. Do końca XVIII wieku tarpany żyły na lesistych obszarach wschodniej Polski, Litwy i Prus. Najdłużej przetrwały w puszczech litewskich – do 1780 roku gdy przekazano je do zwierzyńca hrabiów Zamojskich w Zwierzyńcu. Na początku XIX wieku konie wyłapano i rozdano okolicznym chłopom. Kiedy 100 lat później podjęto badania, okazało się, że na tym terenie przetrwały prymitywne koniki w dużym stopniu przypominające dawne tarpany.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The history of the Polish horse is linked to the tarpan, which is believed to be the wild ancestor of the domestic horse. Until the end of the 18th century tarpans lived in the wooded areas of eastern Poland, Lithuania and Prussia. They survived longest in the Lithuanian primeval forests – until 1780 when they were transferred to the Zwierzyniec estate of the Zamoyskis. At the beginning of the 19th century the horses were caught and distributed to local peasants. When research was undertaken 100 years later, it turned out that primitive horses largely resembling the former tarpans had survived in the area.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

23

Walory
przyrodnicze
i krajobrazowe
Nature
and landscapes

Kuropatwa – samica. Składa od maja do czerwca do 20 jaj. Kuropatwy zamieszkują otwarte tereny trawiaste, obszary upraw, łąki i pastwiska. Żyją do 5 lat.
Fot. Małgorzata Bielecka

Partridge – female. It lays up to 20 eggs from May to June. Partridges inhabit open grasslands, cultivated areas, meadows and pastures. They live up to 5 years.
Photo by Małgorzata Bielecka

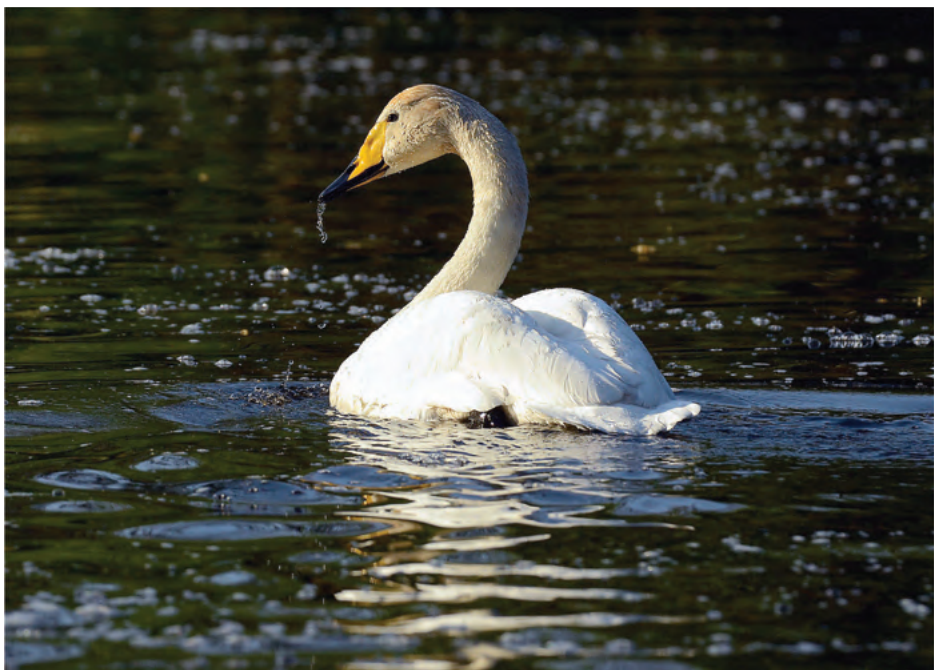
Łabędź krzykliwy.

W 2022 roku gniazdowało w Polsce tylko 319 par tego ptaka z rodziny gęsi. To duży ptak wodny, tworzy pary na całe życie.

Fot. Małgorzata Bielecka

Whooper swan. In 2022 only 319 pairs of this bird from the goose family were nesting in Poland. It is a large water bird and forms pairs for life.

Photo by Małgorzata Bielecka

Łoś to największy przedstawiciel rodziny jeleniowatych. Osiąga nawet 180 centymetrów w kłębie, może mieć 3 metry długości i ważyć nawet do 800 kilogramów.

Fot. Małgorzata Grabek

The moose is the largest representative of the deer family. It reaches up to 180 centimetres at the withers, can be 3 metres long and weigh up to 800 kilograms.

Photo by Małgorzata Grabek

Makolągwa – ptak niewiele mniejszy od wróbla, gniazduje na wiejskich obszarach ze szpalerami drzew, zagajnikami, gęstymi zakrzaczaniami.
Fot. Małgorzata Bielecka

Macaw – a bird not much smaller than a sparrow, nests in rural areas with rows of trees and dense shrubbery.
Photo by Małgorzata Bielecka

25

Walory przyrodnicze i krajobrazowe
Nature and landscapes

Lisy są spokrewnione z wilkami, psami i szakalami. Potrafią świetnie skakać, przeciskać się przez ciasne otwory, szybko skręcać. W utrzymywaniu równowagi pomagają im długi ogon.

Fot. Małgorzata Bielecka

Foxes are related to wolves, dogs and jackals. They can jump very well, squeeze through tight openings and turn quickly. Their long tail helps them to keep their balance.

Photo by Małgorzata Bielecka

26

Walory przyrodnicze i krajobrazowe Nature and landscapes

Bóbr.

Fot. Radosław Miazek

Beaver.

Photo by Radosław Miazek

Modliszka zwyczajna to jedyny przedstawiciel modliszek żyjący w Polsce i jednocześnie największa modliszka europejska. Samice słyną ze złego traktowania swoich partnerów – po kopulacji zagryzają ich.

Fot. Małgorzata Grabek

The common praying mantis is the only representative of praying mantises living in Poland and also the largest European praying mantis. Females are notorious for mistreating their partners – after copulation, they bite them to death.

Photo by Małgorzata Grabek

Myszołów – ptak z rodziny jastrzębiowatych, ma bardzo wyostrzony zmysł słuchu: w locie słyszy mysz poruszającą się w trawie.
Fot. Małgorzata Grabek

Buzzard – a bird of the hawk family, has a very acute sense of hearing: in flight it can hear a mouse moving in the grass.
Photo by Małgorzata Grabek

Orzechówka żyje w lasach. Gniazda zakłada na świerkach, najczęściej w rozwidleniu gałęzi. Gniazdo zawsze jest zamaskowane. Ma charakterystyczną budowę: jest dość wysokie i grube, by dawało ochronę przed mrozem i innymi czynnikami atmosferycznymi.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

The nutcracker lives in forests. It makes its nests on spruce trees, usually in the fork of a branch. The nest is always camouflaged and has a distinctive structure: it is quite high and thick to give protection from frost and other weather conditions.
Photo by Ewelina Anna Piskorek

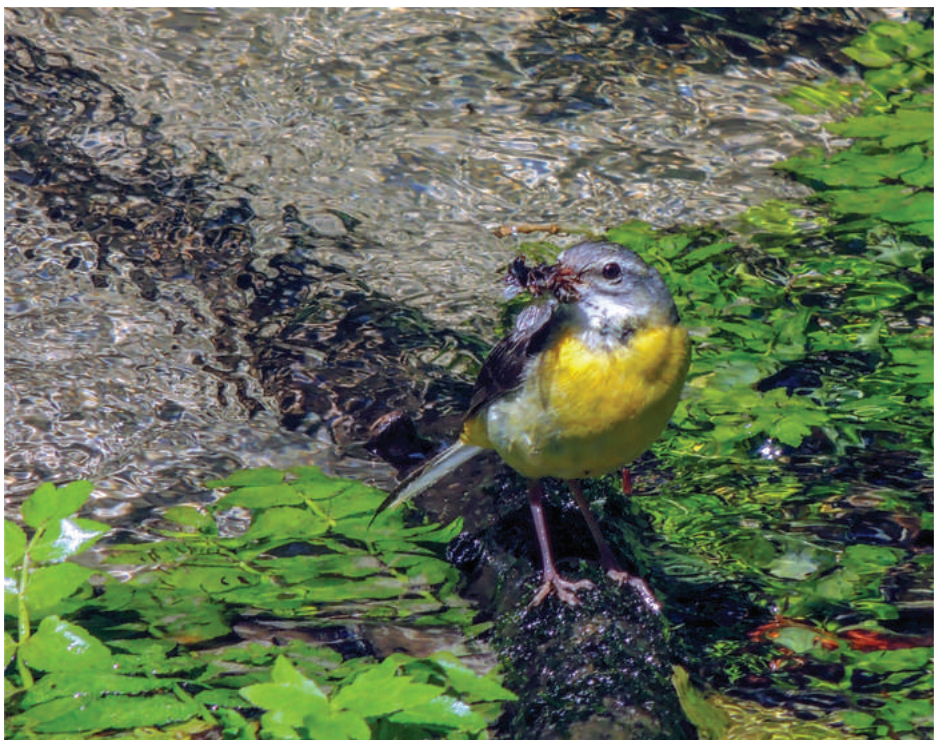

Perkoz dwuczuby, nazywany ptasią pięknoscią – jeden z najurokliwszych wodnych ptaków. Wierzch ciała ma jednolicie czarnobrązowy, a przednią część szyi oraz pierś – białe i lśniące.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

The great crested grebe, known as the bird beauty – one of the most charming water birds. The top of its body is uniformly blackish brown and the front of the neck and breast are white and shiny.
Photo by Ewelina Anna Piskorek

Pliszka góraska – typowy ptak krajobrazu rolniczego, zimuje w słonecznej Hiszpanii, jej śpiew kojarzy się z wiosną.
Fot. Małgorzata Bielecka

Mountain pipit – a typical bird of the agricultural landscape, it winters in sunny Spain and its song is associated with spring.
Photo by Małgorzata Bielecka

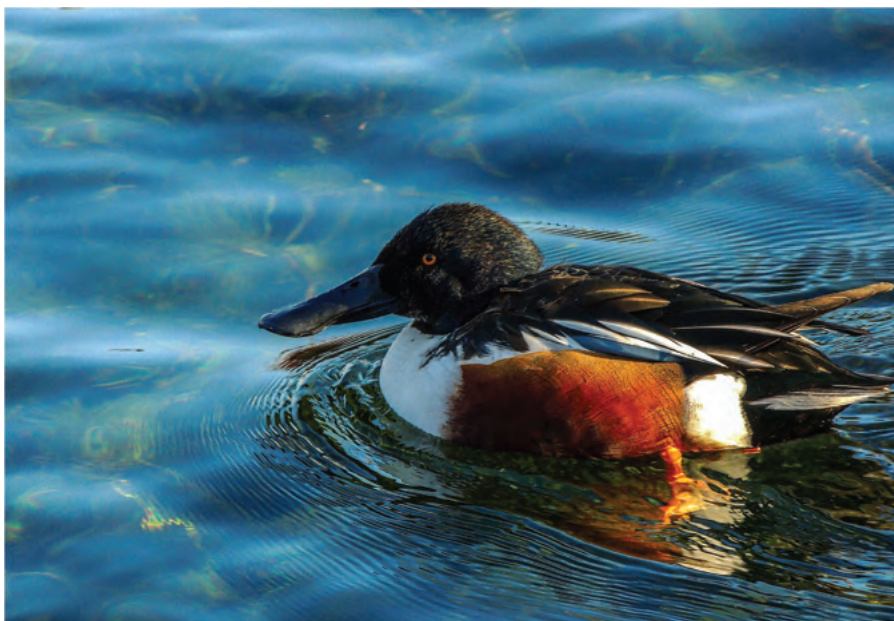

Podróżniczek, nazywany ptasią pięknością – jeden z najurokliwszych wodnych ptaków. Wierzch ciała ma jednolicie czarnobrazowy, a przednią część szyi oraz pierś – białe i lśniące.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The traveller, known as the bird beauty – one of the most charming aquatic birds. The top of its body is uniformly blackish brown, and the front of the neck and breast white and shiny.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Plaskonos to typowa kaczka, ma charakterystyczny ogromny dziób. Jest ptakiem wędrownym. Zimuje w południowej Europie oraz północnej i środkowej Afryce. Do Polski powraca w marcu.

Fot. Małgorzata Bielecka

The platypus is a typical duck and has a distinctive huge beak. It is a migratory bird. It winters in southern Europe and northern and central Africa. It returns to Poland in March.

Photo by Małgorzata Bielecka

Pójdźka to niewielka sowa, prowadzi częściowo dzienny tryb życia i można ją zobaczyć, jak przesiaduje w widocznym miejscu, na przykład na szczycie dachu lub słupie.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The screech owl is a small owl, it leads a partially diurnal lifestyle and can be seen as it perches in a prominent position, e.g. on a roof top or pole.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Puszczyk występuje w dwóch odmianach barwnych: szarej i brązowej. To najbardziej znana sowa w Europie. Tak jak inne sowy prowadzi samotniczy tryb życia i nie łączy się w pary poza okresem godów.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The tawny owl comes in two colour varieties: grey and brown. It is the best-known owl in Europe.

Like other owls, it leads a solitary lifestyle and does not mate except during the mating season.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Sarna europejska należy do najpopularniejszych zwierząt roślinożernych występujących w naszym kraju. W warunkach naturalnych żyje długo, od 5 do 12 lat.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The European roe deer is one of the most popular herbivores found in our country. It lives a long time in the wild, from 5 to 12 years.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Młody kozioł sarny – spłoszony ucieka, ale przystaje, ogląda się, czasami wraca, z ciekawości wyciąga szyję i kręci głowę, potem ucieka i kilkakrotnie szczeka (straszy). Starszy ucieka w takiej sytuacji daleko i szczeka z przerwami dość długo. Kozły im są starsze, tym szczekają krócej i rzadziej, kiedy uciekają do swojej ostoi.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

Young roe deer buck – frightened it runs away, but stops, looks around, sometimes comes back, stretches its neck out of curiosity and shakes its head, then runs away and barks (frightens) several times.

The older one runs far away in such a situation and barks intermittently for quite a long time. Goats bark shorter and less frequently the older they are, fleeing to their refuge.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

31

Walory
przyrodnicze
i krajobrazowe
Nature
and landscapes

Borsuk.

Fot. Dariusz Jankowski

Badger.

Photo by Dariusz Jankowski

Sowa uszata
– najstarsza
oznaczona dożyła
27 lat.

Fot. Ewelina Anna
Piskorek

Barred owl – the
oldest tagged
lived to be
27 years old.

Photo by Ewelina Anna
Piskorek

Suseł perelkowany występuje w Europie Wschodniej, w Rosji, Mołdawii czy na Ukrainie. Susły są towarzyskie i spędzają życie w koloniach, które mogą liczyć nawet 200 osobników.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The pearl mussel is found in Eastern Europe, in Russia, Moldova or Ukraine. They are sociable and spend their lives in colonies, which can number up to 200 individuals.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Szpaki – te powszechnie występujące ptaki mają swoje osobliwości. Łączą się w pary, w których najczęściej pozostają na dłużej. W przypadku tego gatunku do zmiany partnerów dochodzi bardzo rzadko. Ciekawostką jest, że dorosły szpak, by chronić pisklęta przed pasożytami, dodaje do gniazda gałązki lawendy lub mięty.

Fot. Małgorzata Bielecka

Starlings – these common birds have their own peculiarities. They mate in pairs, in which they usually stay for a long time. In the case of this species, a change of partners is very rare. It is interesting to note that the adult starling adds sprigs of lavender or mint to the nest to protect the chicks from parasites.

Photo by Małgorzata Bielecka

Trzciniak z rzędu wróblowatych należy do najgłośniejszych śpiewających ptaków wodnych środowisk w Polsce.
Fot. Małgorzata Bielecka

The reed warbler, of the order Passerines, is one of the loudest singing waterbirds of Polish habitats.
Photo by Małgorzata Bielecka

Żoła.
Fot. Radosław Masłowski

Merops apiaster.
Photo by Radosław Masłowski

Zając szarak występuje na otwartych obszarach upraw rolniczych, łąkach i w śródpolnych młódnikach.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

Grey hare is found in open areas of agricultural crops, meadows and among mid-field young trees.
Photo by Ewelina Anna Piskorek

Zaskrońce są niezwykle płochliwymi zwierzętami. Nie są jadowite, polują głównie z zaskoczenia. Połykają ofiary w całości, często jeszcze żywe.
Fot. Ewelina Anna Piskorek

Snakebills are extremely skittish animals. They are not venomous and hunt mainly by surprise. They swallow their prey whole, often still alive.
Photo by Ewelina Anna Piskorek

Wiewiórki to uroczę stworzenia. Zamieszkują lasy i parki. Gdy wyczują zagrożenie, uciekają zygakiem. W ten sposób dezorientują polujące na nie drapieżniki. Są też mistrzyniami w znajdowaniu skrótów i nowych dróg.
Fot. Małgorzata Bielecka

Squirrels are charming creatures. They inhabit forests and parks. When they sense danger, they run away in zigzags. In this way they confuse predators hunting them. They are also adept at finding shortcuts and new paths.

Photo by Małgorzata Bielecka

Żółw błotny – jedyny przedstawiciel żółwi w Polsce. Żółwie błotne mogą dożyć ponad 100 lat, osiągają od 20 do 25 centymetrów długości, ważą 1,5 kilograma.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The pond turtle – the only representative of turtles in Poland. Pond turtles can live to be over 100 years old, reach a length of 20 to 25 centimetres and weigh 1.5 kilograms.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

Żuraw podczas lotu może osiągnąć prędkość od 40 do 100 kilometrów na godzinę. W ciągu dnia może pokonać nawet 800 kilometrów. Żurawie są najwyższymi ptakami latającymi na świecie.

Fot. Ewelina Anna Piskorek

The crane can reach speeds of 40 to 100 kilometres per hour during its flight. It can cover up to 800 kilometres in a day. Cranes are the tallest flying birds in the world.

Photo by Ewelina Anna Piskorek

40

Walory przyrodnicze i krajobrazowe
Nature and landscapes

Starostwo Powiatowe w Zamościu

ul. Przemysłowa 4
22-400 Zamość

www.powiatzamojski.pl
e-mail: starostwo@powiatzamojski.pl

Zdjęcie na okładce
Photograph on the cover

Żołna (Merops apiaster)
Dariusz Jankowski

